

Prekentekest: 5 Mos 8,7.11-18

Moses sa til Israels folk: Sannelig, Herren din Gud vil føre deg inn i et godt land, et land med rennende bekker, med kilder og vann fra dypet, som strømmer fram i dal og på fjell. Vokt deg vel for å glemme Herren din Gud, så du forsømmer å holde hans lover, bud og forskrifter, som jeg gir deg i dag.

Når du kan spise deg mett, når du bygger fine hus og får bo i dem, når ditt storfe og småfe øker i tall, når du får mye gull og sølv, og hele din eiendom vokser, da vokt deg så du ikke blir hovmodig og glemmer Herren din Gud, som førte deg ut av Egypt, av trellehuset. Han ledet deg gjennom den store, uhyggelige ørkenen, hvor det var giftslanger og skorpioner, gjennom et uttørret land hvor det ikke var vann. Og av harde fjellet lot han vann strømme fram for deg. Han gav deg manna i ørkenen, en mat som dine fedre aldri hadde kjent til. Det gjorde han for å ydmyke deg og prøve deg og så gjøre vel mot deg til slutt.

Derfor skal du ikke tenke med deg selv at det er din egen kraft og din sterke hånd som har skaffet deg denne rikdommen. Nei, kom i hu at det er Herren din Gud som gir deg kraft til å vinne rikdom. Slik vil han stå ved pakten som han sluttet med dine fedre og bekreftet med ed, som han gjør det i dag.

Midtøsten den gang og i dag

Husker dere bibelhistorien om Moses? Det vi nå leste er fra Femte Mosebok i Det gamle testamente. Moses hadde fått befaling fra Gud om å føre israelsfolket ut fra Egypt der de var slaver. Vi husker faraoenes tid og de mektige byggverkene. De som bygde landet var slaver, og en stor del av disse slavene var hebreere – etterkommere av Abraham, Isak og Jakob, også kalt israelitter. Gud hadde lovet folket frihet i Kanaan der Israel er nå. Egentlig skulle det ta kort tid å gå gjennom Sinaiørkenen og komme til Kanaans land, men israelitter flest kom stadig på kant med Moses og var i opprør mot Gud.

Vi vet at Moses til tider opplevde situasjonen livstruende. Når vi i dag ser TV-bilder fra de samme himmelstrøkene av rasende folkemasser som brenner flagg og det hagler med trusler mot Norge og Danmark, kan vi vel levende forestille oss hvordan Moses måtte ha det den gang. Det er ikke spøk når gemyttene kommer i kok i Midtøsten. Noe sier meg at menneskenaturen ikke har forandret seg mye gjennom tre - fire tusen år.

På grunn av folkets negative holdning til Guds ledelse, nektet Gud den generasjonen som hadde gjort opprør mot Guds autoritet å komme inn i det lovede landet. Som følge av dette måtte hele folket vandre rundt i ørkenen i 40 år. 40 år er lenge. Det ble en tid til å vente på at nye generasjoner vokste opp, og det ble en tid for å lære barna og de unge budene og forskriftene som Gud hadde gitt dem. Med andre ord må trosopplæring ha vært et stort satsningsområde allerede den gang.

I Femte Mosebok stod folket endelig på grensa til det lovede landet. 40 år var gått. Så snart også Moses var død, skulle folket gå inn i Kanaan over Jordanelva. Men før Moses døde og folket kunne reise, ville Moses repetere for folket innholdet i den pakten Gud hadde inngått med dem. Han formante til å holde Guds bud og forskrifter når de nå skulle bosette seg i Kanaan og for første gang ville få velstand.

Moses minte folket på at mennesket lever ikke av brød alene, men av hvert ord som kommer ut fra Herrens munn. (5 Mos 8,3) De måtte for alt i verden huske Guds ord, og de skulle heller ikke glemme at den velstanden de fikk, den hadde de fått av Herren Gud som velsignelse. Det var ikke bare resultat av egen innsats og strev.

Moses sa: "Når du så får spise deg mett, skal du prise Herren din Gud for det gode landet han har gitt deg." 5 Mos 8,10. Allerede da ser vi de hadde begynt med å be bordbønn, eller å synges for maten som noen av oss sier. Takken skulle gå til Gud for at de fikk spise seg mett.

Velstandens fare

Vi lever i den rike delen av verden. Vår velstand er overveldende sett med mange utlendingers øyne. Det var ikke alltid slik. Går vi noen generasjoner tilbake, var Norge et lutfattig land. Vi skal ikke langt tilbake i tid før norske kvinner og menn jobbet og slet for å få mat og klær til seg og sine, og mat og klær var perspektivet på velstand. På sett og vis bærer vi i dag fruktene av tidligere generasjoners slit og innsats, men fremfor alt velsignelsen som følger av tidligere generasjoners bønn til Gud om bedre tider for slekta og landet.

Til tross for at mange også i dag sliter økonomisk så vel som på andre områder, har vi en grunnleggende velstand i vårt land som vi aldri før har hatt. Da israelsfolket gikk fra fattige kår under ørkenvandringen til velstand med gode hus og overfylte matbord, da gikk det galt med folket åndelig sett. De trengte liksom ikke Gud lenger. De byttet ut det Gud hadde lært dem med fremmed lærdom som de hentet fra nabofolkene gudsdyrkelse. De ville ikke lenger tro Gud på hans ord slik tidligere generasjoner hadde lært. Tider med velstand ble tider med åndelig frafall.

Det sies at historien har lett for å gjenta seg. Hva skjedde med nordmenns åndelige forankring da vi gikk over fra fattige kår og vanskelige tider, som under krigen, til velstandsutvikling utover på 60- og 70 tallet og fram til våre dager? Jo, det skjedde det samme som Moses en gang advarte sitt eget folk mot, og det har vi statistikker som viser klart.

Vi fikk velstand, men kirkene ble stadig tommere. Færre og færre praktiserer troen. Fortsatt har mange tro på at det finnes en gud, for den religiøse lengselen er like sterk, men man tror ikke nødvendigvis på Gud slik som Bibelen beskriver ham eller kirken lærer. Man bruker ikke lenger Guds ord som kilde for å vite om hva som er rett og galt, men man hører på andre og gjør det samme

som andre gjør. Da går det i åndelig forstand slik som det kjente uttrykket Jesus har lært oss sier: "Når en blind leder en blind, faller begge i grøften." Matt 15,14. Slik kan vi si at vår velstand har blitt vårt folks store ulykke.

Trosopplæringsreform

Hva kan vi lære av Moses, og hva kan vi lære av historien? Jo, Moses grep i sin tid fatt i problemet med vantro og frafall med en fornyet innsats i å lære opp kommende generasjoner i troen på Gud. Vi vet ikke mye om hvilke tider som kommer, men vi vet at han som var Herre og Gud for Moses og hans folk, han er den samme Herre og Gud for oss i dag. Moses opplevde Jesus som Herre lenge før Jesus ble født og ble menneske. (Jfr. 1Kor 10,4; Luk 9,30-31). Vi har den fordel at vi kjenner Jesus gjennom Det nye testamente. Gud har åpenbart evangeliet i hele dets fylde for oss.

I dag blir to barn tegnet med korsets tegn i dåpen og får del i evangeliets nye pakt når Jesu død for våre synder blir tilregnet barna i dåpen, og de samtidig får del i hans oppstandelse og det evige livet. Dette er dåpens gave, og dette er en pakt de på konfirmasjonsdagen vil bli minnet om at Gud står ved.

Uløselig knyttet til denne pakten hører opplæring i alt det som Jesus har befalt. Det er kirkens forpliktelse sammen med foreldre og faddere å se til at barna får opplæring i troen og åndelig mat for det nye livet. Vår kirke har innsett at opplæring er et være eller ikke være for troen.

Å tro er å ha den tillit til Jesus at han står ved det løftet han gav i dåpsbefalingen: å være sammen med den dømte alle dager inntil verdens ende. Slik vil han alltid være den beste vennen og den mest solide klippen å støtte seg til for den som tror.

Å tro på Jesus innebærer også å tro på det som Jesus har sagt. Det betyr ikke nødvendigvis at vi forstår alt, men vi skal likevel få lov til å undres over Jesu ord og i tillit holde fast på det. Jesus sa om dåpen at å døpes er å bli født på nytt. Denne fødselen skjer i kirken og man fødes inn i en familie av søsken, et samfunn av Guds barn i alle aldre. Troen lever aldri i et vakuum, men får næring av møte med Jesus i Guds ord og når vi ber, og når vi mottar nattverden i det kristne fellesskapet.

Stortinget har vedtatt en ny trosopplæringsreform. Det skal være et prosjekt med en opptrappingsplan i forhold til bevilgninger over en del år. For tiden drives det utstrakt forsøksvirksomhet mange steder med nye trosopplæringstiltak. Fortsatt vil konfirmasjonen være viktig, men trosopplæring er så mye mer. Den vil favne om en rekke tilbud til barn og unge som strekker seg fra dåpen til voksen alder, det vil si fra 0 – 18 år.

Trosopplæring er mer enn kunnskap. Gode opplevelser av felleskap og omsorg hører med. Et av målene er å gi barn og unge livshjelp og støtte til å tolke og mestre tilværelsen i lys av evangeliet. Og kirken vil at dømte skal finne sin plass i menighetens fellesskap. Her tas det på alvor som tydelig sies i dåpsbefalingen,

at kirkens store oppgave er å gjøre medlemmene til disipler av Jesus. Dåpen er starten, men disippelskap dreier seg om hele livet som kristen. Som Moses drev trosopplæring i gammel tid, skal vi nå satse friskt på trosopplæring i en ny tid og med frimodighet gi innsikt i både kristen tro og kristen kultur.

En god arv og en glad bekjennelse

Vi hører og ser for tiden sterke motsetninger både i en flerkulturell verden og et flerkulturelt Norge. Vår kristne tro er fredens evangelium. Det betyr at vi møter ikke trusler med gjengjeldelse av samme slag, men har lært av han som vendte det andre kinnnet til og møtte hat med kjærlighet.

Vi har en kristen arv vi skal være stolt av, ikke fordi vi er stolt av oss selv eller kirkens folk gjennom skiftende tider. Mye har vært og er som det ikke skulle være. Men vi har all god grunn til å være stolt av vår kristne arv og vår kristne kirke først og fremst fordi kirkens Herre er Jesus Kristus.

I sitt liv på jorda advarte han mot rikdommens fare som kilde til frafall fra troen. I dag som den gang rekker han ut en hånd til frelse for dem som helhjertet vil tilbake. I sin kirke har han sagt han vil være nær og møte oss med nåde og tilgivelse, men også med utrusning til tjeneste for Gud og kirken. Måtte han som er kirkens rette Herre og Frelser, utruste oss alle med en fornyet glød for evangeliet og en frimodig bekjennelse som sier høyt og tydelig; Jesus – han er det virkelig verdt å tro på!

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd, som var og er og blir én Sann Gud fra evighet og til evighet.